

Brüssel, 5. detsember 2017
(OR. en)

15431/17

TRANS 542
TELECOM 345
MI 932
CYBER 208
ENFOCUSTOM 278
DAPIX 418

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 15050/17

Teema: Nõukogu järeldused transpordi digiteerimise kohta
– Nõukogu järeldused (vastu võetud 5. detsembril 2017)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 5. detsembril 2017 toimunud nõukogu 3581. istungil vastu võetud nõukogu järeldused transpordi digiteerimise kohta.

NÕUKOGU JÄRELDUSED

transpordi digiteerimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

VÕTTES ARVESSE

- valget raamatut „Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – Konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas¹“;
- Euroopa Ülemkogu 15. detsembri 2016. aasta kohtumise järeldusi, mille eesmärk on eemaldada tõkked, mis takistavad andmete vaba liikumist ühtsel turul²;
- nõukogu 20. septembri 2016. aasta järeldusi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020 kohta³;
- Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegiat⁴;
- Tallinna e-valitsemise deklaratsiooni, mis võeti vastu 6. oktoobril 2017⁵;
- teatist „Säästva liikuvuse suunas“, mille komisjon võttis vastu 31. mail 2017⁶;
- nõukogu 8 juuni 2017. aasta järeldused „ELi meretranspordipoliitika prioriteedid 2020. aastani: konkurentsivõime, CO₂-heite vähendamine, digiteerimine ülemaailmse ühenduvuse, tõhusa siseturu ja maailmatasemel merendusklasteri tagamiseks“⁷;

¹ 8333/11 + ADD 1 + ADD 2 +ADD 3.

² EUCO 34/16.

³ 12359/16.

⁴ 11333/16 + ADD 1 + ADD 2.

⁵ https://www.eu2017.ee/sites/default/files/2017-10/Tallinn_eGov_declaration.pdf

⁶ 9967/17 + ADD 1.

⁷ 9976/17.

- nõukogu 8. juuni 2017. aasta järeldusi liiklusohutuse kohta⁸, millega kinnitatakse Valletta deklaratsioon;
- koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitlevat Euroopa strateegiat (C-ITS)⁹;
- Amsterdami 14.–15. aprilli 2016. aasta deklaratsiooni koostöö kohta ühendatud ja automatiseeritud sõidukite juhtimise valdkonnas¹⁰;
- Rotterdams 20. juunil 2016. aastal vastu võetud ministrite avaldust üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) rakendamise kohta¹¹;
- Rotterdams 21. juunil 2016. aastal vastu võetud ministrite avaldust raudteekaubaveokoridoride kohta¹²;
- 18. juulil 2017. aastal Tallinnas kokku lepitud ministrite deklaratsiooni, mis käsitleb tõuke andmist 5G võrkude väljaarendamiseks Euroopas¹³,

Transpordi digiteerimise potentsiaal

1. TULETADES MEELDE transpordi ja logistika digiteerimise suurt tähtsust Euroopa majandusele ja konkurentsivõimele ning KINNITADES liidu soovi olla maailmas kõnealusel valdkonnas juhtpositsioonil;

⁸ 9994/17.

⁹ 15203/16.

¹⁰ Sellele järgnes 15. veebruaril 2017 Amsterdams toimunud esimene kõrgetasemeline struktureeritud dialoog, 23. märtsi 2017. aasta kavatsuste deklaratsiooni allkirjastamine ühendatud ja automatiseeritud juhtimise katsetamise ja mastaapsete esitluste kohta ning 14.–15. septembril 2017 Maini-äärses Frankfurtis toimunud teine kõrgetasemeline struktureeritud dialoog, mille käigus lepidi kokku „ühendatud ja automatiseeritud juhtimise tegevuskavas“.

¹¹ 10308/16.

¹² 10306/16.

¹³ https://www.eu2017.ee/sites/default/files/inline-files/Ministerial%20declaration%205G_final_0.pdf

2. TOETUDES visioonile, et innovatsiooni soodustavat ja ühtse turu tõrgeteta toimimise tõkkeid vähendavat andmete turvalist ja vaba liikumist¹⁴ võiks pidada Euroopa Liidu „viiendaks vabaduseks“;
3. KINNITADES oma pühendumust digitehnoloogia pakutavate hüvede täielikule ärakasutamisele eesmärgiga luua turvalisem, kaasavam, ühendatum, konkurentsivõimelisem ja puhtam transpordisektor kodanike ja ettevõtjate paremaks teenindamiseks;
4. TUNNISTADES digiteerimise potentsiaali transpordi negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks ja säästva liikuvuse tugevdamiseks;
5. RÕHUTADES turvalisuse tähtsust transpordisektoris, eelkõige liiklussurmade ja raskete vigastuste arvu poole võrra vähendamise eesmärgi¹⁵, ning TUNNISTADES digitehnoloogia potentsiaali ohutamate liiklusvoogude, turvalisemate sõidukite ja suurema liiklusohutuse saavutamiseks, eelkõige vähekaitstud liiklejate jaoks;
6. TUNNISTADES, et transpordisektori digiteerimise õnnestumine eeldab tiheda koostöö tegemist kõigi osaliste vahel, sealhulgas era- ja avaliku sektori asutuste vahel kõikidel tasanditel, et edendada ja kiirendada digitaalsete lahenduste kasutuselevõttu;
7. RÕHUTADES, kui oluline on digitehnoloogia täielik ärakasutamine, et aidata luua soodne keskkond a) uuenduslikele transpordi- ja liikuvusteenustele, mis oleksid mitmeliigilised, kasutajasõbralikud, kaasavad, taskukohased, tõrgeteta toimivad ja nõudlusel põhinevad, nagu „liikuvus kui teenus“ ja kogu ELi hõlmav sõidupiletite integreeritud müügiteenus, b) olemasolevate teenuste ja olemasoleva transporditaristu tõhusale ja optimeeritud kasutamisele ning c) liikuvuse parandamisele linnades ja maapiirkondades;

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88).

¹⁵ Eesmärkides lepiti kokku nõukogu 8. juuni 2017. aasta järeldustes liiklusohutuse kohta, millega kinnitatakse Valletta deklaratsioon.

8. TUNNISTADES transpordandmete täieliku ärakasutamise võimalusi, et luua ja täiustada kogu ELi hõlmavaid lisaväärtust pakkuvaid teenuseid;
9. TOONITADES, kui olulised on koostalitlusvõime ja andmesideliidest harmoneerimine sujuvate ja tõhusate piiriüleste mitmeliigiliste transporditeenuste võimaldajana;
10. RÕHUTADES, et digiteerimine aitab vähendada halduskoormust ja lihtsustada asutuste ja ettevõtjate menetlusi, hõlbustades samal ajal õigusaktide järgimise järelevalvet ja võrdsete tingimuste loomist kõikide transpordiettevõtjate jaoks.

Transpordi digiteerimisega seotud väljakutsed

11. TUNNISTADES, et digiteerimine ja automatiseerimine esitavad väljakutseid nii traditsioonilistele transpordisüsteemidele, teenustele, organisatsioonidele kui ka üksikisikutele;
12. TULETADES MEELDE, et kuigi digitaalareng on eri piirkondades, piiriüleselt ja eri transpordiliikide lõikes erineval tasemel, on digiteerimise protsess andnud positiivseid tulemusi, ning KINNITADES sellest tulenevalt TAAS vajadust tõhustamise ja uute logistiliste kontseptsioonide järele, mis tugineksid avalikult kättesaadavale reaalajas teabele, võimaldades seega sujuvalt toimivate mitmeliigiliste transpordi- ja liikuvusteenuste kasutuselevõtmist;
13. RÕHUTADES komisjoni poolt koos liikmesriikidega tehtud tööd suurema ühenduvuse edendamiseks eri transpordiliikide vahel, eelkõige liiklusvoogude ja transpordi infosüsteemide tõhustatud juhtimise kaudu;
14. RÕHUTADES, kui oluline on eraelu puutumatus, andmekaitse ja küberturvalisus, et tekitada kodanike, ettevõtjate ja tarbijate seas usaldust transpordi digilahenduste vastu, võimaldades põhimõtte „digitaalsus normiks“¹⁶ rakendamist;

¹⁶ Vastavalt määratlusele, mis sisaldub komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020. Valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine (dok 8097/16 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2).

15. TUNNISTADES praegust transpordiandmete ebapiisavat vahetust nii transpordiliikide siseselt kui ka nende ja logistikasektori vahel, samuti uute digiteenuste väljaarendamise potentsiaali;
16. TOONITADES piisavate avaliku ja erasektori investeeringute tähtsust digitaalse transporditaristu väljaarendamiseks.

SELLEST TULENEVALT NÕUKOGU

17. KUTSUB komisjoni ÜLES tegema liikmesriikide ja sidusrühmadega koostööd, et töötada 2019. aasta esimeses kvartalis välja kõikehõlmav ja mitmeliigiline transpordisektori digiteerimisstrateegia koos tegevuskavaga, mis hõlmaks kavandatud meetmete soovituslikku loetelu ja nende esitamisega seotud ajakava;
18. RÕHUTAB küberturvalisuse direktiivi¹⁷ ja isikuandmete kaitse üldmääruse¹⁸ tähtsust; PALUB Euroopa Andmekaitse-nõukogult suuniseid, et aidata konkreetsetel transpordiliikidel isikuandmete kaitse üldmäärust järjepidevalt kohaldada, ning KUTSUB transpordisektorit ÜLES aitama kaasa nende täielikule kohaldamisele;
19. RÕHUTAB laialdase ühiskondliku dialoogi tähtsust ja KUTSUB seetõttu komisjoni ÜLES hindama automatiseerimise ja digiteerimise sotsiaal-majanduslikku ja keskkonnavalast mõju transpordi valdkonnas, võttes arvesse kõnealuses sektoris vajalikke uusi oskusi, ning kavandama vajaduse korral meetmeid nimetatud mõjuga tegelemiseks;
20. KUTSUB komisjoni ÜLES tegema liikmesriikide ja sidusrühmadega koostööd, sealhulgas rahvusvahelisel tasandil, et analüüsida transpordi digiteerimisega seotud vastutust, käsitledes eelkõige andmete kvaliteeti, andmete terviklikkust ning ühendatud ja automatiseeritud sõidukite, laevade ja droonide liiklust, ning RÕHUTAB vajadust võtta arvesse iga transpordiliigi iseärasusi ja arengut;

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1–30).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88).

21. KUTSUB liikmesriike, sidusrühmi ja ELi asutusi TUNGIVALT ÜLES tegema rohkem transpordiga seotud isikustamata andmeid ja vajaduse korral anonüümseks muudetud andmeid, sealhulgas reaalajas saadavaid andmeid, mittediskrimineerival viisil avalikult kättesaadavaks ja korduvkasutatavaks kõigi teenuseosutajate ja kasutajate jaoks, et võimaldada tõhusat liikluskorraldust, uusi digiteenuseid ja ärimudeleid;
22. KUTSUB ÜLES jätkama tööd digitaalse transpordi ja logistika foorumiga (DTLF), töötades koos kõigi asjaomaste sidusrühmadega välja meetmeid e-dokumentide süstemaatilise kasutamise ja tunnustamise ning harmoneeritud teabe- ja andmevahetuse toetamiseks logistikaahelas, RÕHUTAB eelkõige ELi liikmesriikide kiire ühinemise vajadust e-CMRi protokolliga¹⁹; KUTSUB komisjoni ÜLES tegema ettepanekuid teavitusformaalsuste direktiivi läbivaatamise osas asjakohaste järeelmeetmete võtmiseks, sealhulgas kehtestades e-Manifesti Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonna kaudu, et luua Euroopa piirideta meretranspordiruum ning parandada meretranspordi sektori tõhusust ja atraktiivsust;
23. KUTSUB komisjoni ÜLES uute rakendusaktide koostamisel või olemasolevate õigusaktide hindamisel rakendama „digitaalsus normiks“ ja ühekordsuse põhimõtteid²⁰, et need aktid vastaksid digiajastule ning et vähendada halduskoormust, kuid KUTSUB samas TUNGIVALT ÜLES vältima ülereguleerimist, mis võiks uuenduslikke teenuseid takistada;
24. KUTSUB komisjoni ÜLES liikuma mobiilsele, maapealsele ja satelliidipõhisele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale tuginevate digiteenuste ja transpordilahenduste piiriülese koostalitlusvõime suunas ning RÕHUTAB, kui tähtis on tagada raadiospektri kasutamine, eelkõige julgeoleku jaoks kriitilise tähtsusega teenuste puhul;
25. TUNNISTAB, et satelliidipõhine navigatsioon on hädavajalik digiteerimise edukaks rakendamiseks kõikides transpordiliikides ning KUTSUB ÜLES täiendavalt toetama programme Galileo ja EGNOS;

¹⁹ Rahvusvahelise kaupade autoveolepingu konventsiooni (CMR) lisaprotokoll elektroonilise saatekirja kohta, 27. mai 2008, Genf; kehtib alates 5. juunist 2011.

²⁰ Vastavalt määratlusele komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020. Valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine (dok 8097/16 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2).

26. KUTSUB komisjoni, asjaomaseid liikmesriike ja sidusrühmi TUNGIVALT ÜLES täielikult ära kasutama digitaalseid vahendeid, sealhulgas jõteabeteenuseid, et parandada siseveetranspordi integreerimist logistikaahelatesse ning TOONITAB, kuivõrd tähtsad on digilahendused lähimereveo sektori jaoks ELi-sisese meritsi veo stimuleerimiseks;
27. INNUSTAB raudtee- ja logistikasektorit jagama logistikaahela asjaomaste poolte, sealhulgas terminalide, vahel asjakohast teavet, nt usaldusväärset eeldatavat saabumisaega, et integreerida raudteid paremini transpordiahelatesse ja suurendada rahvusvahelise raudtee-kaubaveo konkurentsivõimet;
28. INNUSTAB liikmesriike ja kõiki asjaomaseid sidusrühmi komisjoni toetusel suurendama raudteesektori digiteerimise keskmises oleva Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi kasutuselevõtmist, aidates oluliselt kaasa turvalisuse, koostalitlusvõime, tõhususe ja teenuste kvaliteedi parandamisele;
29. KUTSUB komisjoni ÜLES kiirendama intelligentsete transpordisüsteemide direktiivi²¹ hindamist ja läbivaatamist, et toetada tehnilist innovatsiooni ja mitmeliigilist transporti, tuginedes olemasolevale õigusraamistikule;
30. KUTSUB komisjoni ÜLES hindama võimalust kasutada rohkem digitaalseid vahendeid, et hõlbustada ja kontrollida transpordialaste õigusaktide järgimist, ning TOONITAB seetõttu digitaalsete andmete tähtsust transpordisektoris kohaldatavate eeskirjade jõustamiseks ning KUTSUB ÜLES eelkõige töötama võimalikult kiiresti välja ja võtma kasutusele sellised digipõhised tehnoloogiad nagu arukad sõidumeerikud, mis hõlbustaksid täitevasutuste ülesanded;
31. KUTSUB liikmesriike ÜLES tegema ÜRO ülemaailmse liiklusohutuse foorumis (UN Global Forum for Road Traffic Safety) koostööd Viini ja Genfi teeliikluse konventsioonide jaoks suuniste väljatöötamiseks, et anda tõuget täiendavale innovatsioonile ja võimaldada ühendatud ja automatiseeritud sõidukite ohutut kasutuselevõttu ja nende kasutamist üldkasutatavatel teedel;

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega (ELT L 207, 6.8.2010, lk 1).

32. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES vajaduse korral jätkama jõupingutusi Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni raames, edendamaks seda, et rahvusvaheline õigusraamistik hõlbustaks uute tehnoloogiate ja digiteerimise kasutuselevõttu laevadel, sealhulgas isesõitvate laevade väljatöötamist, ning TERVITAB sellega seoses õiguslikku analüüsi isesõitvate mere pealveelaevade (Maritime Autonomous Surface Ships) ohutuks, turvaliseks ja keskkonnasõbralikuks kasutamiseks ning INNUSTAB liikmesriike ja komisjoni edendama laevade ja meremeeste elektrooniliste tunnistuste tunnustamist;
33. INNUSTAB komisjoni edendama digiteenuste koostalitlusvõimet mere- ja siseveetranspordis, et hõlbustada mõlema transpordiliigi vahelist teabevahetust;
34. KUTSUB üleeuroopalise transpordivõrgu mitmeliigiliste põhivõrgukoridoride Euroopa koordinaatoreid TUNGIVALT ÜLES lisama liikmesriikidega konsulteerides töökavadesse rohkem tegevusi, millega stimuleerida uuenduslikke transpordiprojekte ja hõlbustada transpordialaste digiteenuste ja -lahenduste väljatöötamist ning nende kooskõlastatud ja sünkroniseeritud kasutuselevõttu;
35. KUTSUB ÜLES, ilma et see mõjutaks mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste tulemusi, leidma rahastamisallikaid, et muu hulgas toetada digitaalsete süsteemide, teenuste ja lahenduste kiiret väljatöötamist ja kasutuselevõttu transpordi jaoks tulevikus;
36. MÄRGIB, et 8.–10. novembril 2017 Tallinnas toimunud digitaalse transpordi päevadel tunnistasid osalejad selgesõnaliselt transpordisektori digitaalarengu tähtsust ning INNUSTAB kõiki asjaomaseid osapooli jätkama transpordi digiteerimist käsitlevat dialoogi.
